

คำเรียกอาชีพในรายการอาจารย์ยอด
กฎแห่งกรรมและเรื่องเล่าชาวบ้านภาพสะท้อนสังคม

Occupational Terms in Ajarn Yod

The Law of Karma and Folk Tales: Reflections of Society

รินทร์ลิตา องค์กรเพลลิต^{1*} และ จักริน จุลพรหม²

Rinlita Ongplaoplerd ^{1*} and Jakkirin Junlaprom²

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาคำเรียกอาชีพที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงความจากรายการอาจารย์ยอด กฎแห่งกรรมและเรื่องเล่าชาวบ้าน จำนวน 30 ตอน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาประเภทของอาชีพเพศชายและเพศหญิงที่ปรากฏในรายการ และวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมผ่านอาชีพต่างๆ ผลการศึกษาพบคำเรียกอาชีพทั้งสิ้น 62 คำ ผู้ศึกษาได้จำแนกอาชีพโดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างทางเพศเป็นเครื่องจำแนก พบว่ามีคำเรียกอาชีพ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอาชีพที่มีเพียงเฉพาะเพศชาย จำนวน 4 ประเภท ได้แก่ ด้านการปกครองและนักการเมือง ด้านความมั่นคงและรักษาความปลอดภัย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านช่างเทคนิคและใช้แรงงานเฉพาะทาง และกลุ่มอาชีพที่มีทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 5 ประเภท ได้แก่ บริการและงานรับจ้างทั่วไป ผู้ประกอบการ และการค้าขาย การใช้แรงงานและพนักงาน การผลิตและเกษตรกรรมและเฉพาะทาง อันสะท้อนว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่เพศชายมีโอกาเลือกประกอบอาชีพได้มากกว่าเพศหญิง โดยโครงสร้างสังคมไทยในบริบทของเรื่องเล่าชาวบ้าน ยังคงได้รับอิทธิพลจาก แนวคิดชายเป็นใหญ่และการแบ่งแยกบทบาททางเพศสภาพอย่างชัดเจน เพศชายมีพื้นที่ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ การบริหาร การปกครอง ทำให้มีโอกาเลือกประกอบอาชีพที่หลากหลายและมีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่า ในขณะที่เพศหญิงมักถูกจัดวางให้อยู่ในอาชีพเชิงพาณิชย์ การบริการหรือเกษตรกรรม ซึ่งสัมพันธ์ระบบเศรษฐกิจระดับฐานราก นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตอีกว่า ผู้ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพได้รับผลจากการประกอบอาชีพที่แตกต่างกันทั้งด้านดีและร้าย อันสอดคล้องกับชื่อรายการที่มุ่งสะท้อนกฎแห่งกรรมอีกด้วย

คำสำคัญ: รายการอาจารย์ยอด อาชีพ กฎแห่งกรรม

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

¹ Graduate student in the Master of Arts Program in Thai for Career, Faculty of Humanities, University of the Chamber of Commerce (UTCC)

* ผู้ประสานงานนิพนธ์ e-mail : Nawarat_ong@siamtech.ac.th

Abstract

This article examines career terms that serve as thematic links drawn from 30 episodes of the program "Ajarn Yod: The Law of Karma and Folk Tales." The objectives are to investigate the types of male and female occupations appearing in the program and to analyze the societal reflections through these various professions. The findings reveal a total of 62 career terms. Utilizing gender differentiation as a classifying criterion, the researcher categorized these professions into two main groups. The first group consists of occupations exclusive to males, encompassing 4 categories: governance and politics, security and safety, the judicial process, and technical and specialized labor. The second group comprises occupations held by both males and females, spanning 5 categories: services and general employment, entrepreneurship and trade, manual labor and staff, production and agriculture, and specialized fields.

These findings reflect that Thai society is one where males have greater opportunities in career selection than females. Within the context of these folk tales, the Thai social structure continues to be influenced by patriarchal ideology and a distinct division of gender roles. Males occupy social spaces associated with power, administration, and governance, thereby granting them opportunities to choose diverse careers and achieve higher social status. Conversely, females are often relegated to occupations in commerce, services, or agriculture, which are tied to the grassroots economic system. Furthermore, it is observed that individuals in each profession experience different outcomes—both positive and negative—from their occupations, which aligns with the program's core objective of reflecting the Law of Karma.

Keywords: Ajarn yod radio program occupational The Law of Karma

บทนำ

การเล่าเรื่องเป็นการสื่อสารชนิดหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ทศนคติ อุดมการณ์ ค่านิยมซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ ศิลปะของการโต้ตอบด้วยการใช้ภาษาและการอธิบายเพื่อแสดงให้เห็นรายละเอียดต่าง ๆ ของเรื่องราวเพื่อให้ผู้รับฟังเกิดการจินตนาการไปกับเรื่องราวเหล่านั้น ทั้งนี้ในปัจจุบันโลกเป็นยุคการสื่อสารไร้พรมแดน การเล่าเรื่องจะถูกปรับเปลี่ยนให้มีการเข้าถึงผู้ฟังได้

ง่ายมากยิ่งขึ้นจากในอดีตที่ฟังได้เพียงผ่านสื่อวิทยุหรือโทรทัศน์ถูกปรับเปลี่ยนมาเป็นการเล่าเรื่องบนสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น ยูทูบ ดิจิต็อก สปอติฟาย เป็นต้น

รายการอาจารย์ยอด ซึ่งเผยแพร่ทางช่องทางยูทูบ ถือเป็นหนึ่งในรายการเล่าเรื่องที่ได้รับการนิยมนสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศไทย เนื้อหาหลักมุ่งเน้นไปที่เรื่องราวลับ กฎแห่งกรรม เรื่องเล่าชาวบ้าน และนิทานธรรมะ โดยมียอดวิวรวมและผู้ติดตามเป็นจำนวนมาก เสน่ห์อันเป็นเอกลักษณ์ของรายการนี้มาจากน้ำเสียงการเล่าที่เป็นกันเอง การดำเนินเรื่องที่น่าติดตาม และการสอดแทรกคติสอนใจไว้ในทุกเรื่องราว ยิ่งไปกว่านั้น เรื่องเล่าของอาจารย์ยอดยังทำหน้าที่เป็นกระจกสะท้อนภาพสังคมไทยในอดีตผ่านตัวละคร ที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ ซึ่งทำหน้าที่เป็นฉากหลังและตัวขับเคลื่อนพฤติกรรมในเนื้อเรื่อง

อาชีพของคนในสมัยก่อนมักถูกจำกัดความแตกต่างทางด้านเพศ เพศชายมักได้รับบทบาทในตำแหน่งหน้าที่ด้านการปกครอง ความมั่นคง และงานที่ต้องใช้แรงงานหรือทักษะเฉพาะทาง เช่น นายกรัฐมนตรี อธิบดี กรมตำรวจ ผู้พิพากษา พนักงานขับรถแท็กซี่ เป็นต้น ส่วนเพศหญิงมักมีความเกี่ยวข้องกับการค้าขายปลีก งานบริการ และงานฝีมือในครัวเรือน เช่น แม่ค้าขายลูกชิ้นทอด หมอตำแย พนักงานรับจ้างซักรีด เป็นต้น ดังที่ อภิวันท์ อดุลยพิเชษฐ์ (2544) สังคมไทยแต่เดิมเป็นสังคมเกษตรกรรม ขณะเดียวกันยังเป็นสังคมปิตาธิปไตย (Patriarchy) หรือสังคมผู้ชายเป็นใหญ่มาช้านานแล้ว ที่จะอธิบายถึงการที่ผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่าผู้หญิง ผู้ชายในฐานะโครงสร้างทางสังคมที่ถูกสร้างมาให้มีบทบาทเหนือกว่าผู้หญิง รวมทั้งมีความสามารถในการจัดการและควบคุมการเคลื่อนไหวของผู้หญิง

ความน่าสนใจที่พบจากเรื่องเล่าของอาจารย์ยอด ไม่ได้หยุดอยู่เพียงแค่การสะท้อนบทบาทหน้าที่และพฤติกรรมที่ผูกติดกับเพศเท่านั้น แต่อาชีพในเรื่องเล่าเหล่านี้ยังทำหน้าที่เป็นบททดสอบทางศีลธรรมตามแนวคิดเรื่องกฎแห่งกรรมอีกด้วย การเลือกประกอบอาชีพที่เบียดเบียนชีวิตผู้อื่น มักจะถูกนำเสนอให้เห็นถึงจุดจบที่ไม่ดีในบั้นปลายชีวิต ในขณะที่การทำหน้าที่ในอาชีพของตนอย่างซื่อสัตย์ ควบคู่ไปกับความกตัญญู มักได้รับการยกย่องให้เป็นแบบอย่างที่ดีทางสังคม

ปรากฏการณ์ทางภาษาที่เด่นชัดในเรื่องเล่าของอาจารย์ยอด คือการใช้ คำเรียกอาชีพ ในการทำหน้าที่เชื่อมโยงความ เพื่อระบุตัวตนและสถานภาพของตัวละคร ควบคู่ไปกับการร้อยเรียงข้อความจากประโยคหนึ่งสู่อีกประโยคหนึ่งให้สมบูรณ์ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างข้อความที่ปรากฏในเรื่องเล่าอาจารย์ยอด ได้แก่ ตัวอย่างที่ 1 วันนั้นที่บ้านของ**ทิดรอด**ซึ่งเป็น**พ่อค้าควายผู้มั่งคั่ง** ภรรยาของเขากำลังจะคลอดลูก ปรากฏว่ามีเสียงนกแสกร้องระงมเหนือหลังคาบ้านไม่ได้ยินสูงของเขา (อาจารย์ยอด ตอนบ้านหลังความตาย) ตัวอย่างที่ 2 หลายปีที่ผ่านมานายสังเวียนทำงานทวงหนี้ครั้งสำคัญๆ ที่ควรจะนำมากล่าวถึง ได้แก่คราวจัดหนักกับ**นายเฮง** **พ่อค้ากวยเตี๋ยวรถเข็น** (อาจารย์ยอด ตอนจุดจบนักทวงหนี้) ตัวอย่างที่ 3 **นายเบิ้ม**นี่เป็นคนรูปร่างใหญ่ แต่ว่าการศึกษาไม่ค่อยสูงนักเคยเข้าไปทำงานในกรุงเทพฯ มาแล้วแต่ว่าไปไม่ไหวก็เลยมาประกอบอาชีพเก่า คือเป็น**มือเพชรฆาตฆ่าหมูเถื่อน** เพื่อป้อนให้กับเสียงหมูในตลาด (อาจารย์ยอด ตอนเผาจางอาง) ตัวอย่างที่ 4 **บุญซูป**

น้องชายก็สอบได้สำเร็จตามหลักสูตรโรงเรียนนายร้อยได้รับพระราชทานกระบี่ แล้วก็ติดยศเป็นว่าที่ร้อยตรีออกรับราชการเป็น **นายทหาร** โดยย้ายไปประจำอยู่ที่ระยอง (อาจารย์ยอด ตอนปลัดบุญช่วย)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าคำเรียกอาชีพ เช่น พ่อค้าควาย พ่อค้ากล้วยเตี๋ยรถเข็น มือเพชรฆาตฆ่าหมูเถื่อนและนายทหาร ไม่เพียงแต่ทำหน้าที่สะท้อนภาพลักษณ์และมิติทางสังคมของตัวละครตามบริบทค่านิยมยุคปิฎกไทยและการสื่อสารเรื่องกฎแห่งกรรมเท่านั้น แต่ในทางไวยากรณ์โครงสร้าง คำเหล่านี้ยังทำหน้าที่สำคัญในการยึดโยงข้อความ (Cohesive Devices) ร่วมกับค่านามเฉพาะหรือคำสรรพนาม เพื่อรักษาความต่อเนื่องของเรื่องเล่า ให้ผู้ฟังสามารถติดตามเรื่องราวได้อย่างไม่ติดขัด

ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกแนวคิดของรุ่งโรจน์ ต้นประดิษฐ์ (2555) ได้ศึกษาการเชื่อมโยงความในบทปาฐกถาทางภาษาและวรรณกรรมไทยของนายกรัฐมนตรียไทย พบว่า การเชื่อมโยงความมี 6 ลักษณะ ได้แก่ การอ้างถึง การซ้ำ การละ การแทนที่ การใช้ศัพท์และการใช้คำเชื่อม ทั้งนี้ในส่วนของการอ้างถึง ผู้ศึกษาได้บูรณาการแนวคิดของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2552) ซึ่งแบ่งอ้างถึงได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ 1.การอ้างถึงด้วยหน่วยสรรพนาม 2. การอ้างถึงเชิงบ่งชี้ 3. การอ้างถึงเชิงเปรียบเทียบ

การอ้างถึงด้วยหน่วยสรรพนาม กล่าวคือสรรพนามไม่ได้หมายถึงคำสรรพนามเพียงอย่างเดียว ยังรวมถึงหน่วยนาม ซึ่งทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ในประโยคหรือข้อความลักษณะเดียวกับหน่วยสรรพนามด้วย ดังเช่น หน่วยเรียกชื่อเฉพาะ หน่วยเรียกอาชีพ หน่วยเรียกตำแหน่ง (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2552, อ้างถึงใน วรวรรณ ศรียาภัย, 2563) การอ้างถึงด้วยหน่วยสรรพนาม พบทั้งหน่วยบุรุษสรรพนาม และหน่วยนามที่ทำหน้าที่เหมือนหน่วยสรรพนาม ได้แก่ หน่วยบุรุษสรรพนามทั้ง 3 บุรุษ คือ บุรุษที่ 1 ใช้แทนชื่อนามของผู้พูด บุรุษที่ 2 ใช้แทนชื่อนามของผู้ที่ผู้พูดพูดด้วย สรรพนามบุรุษที่ 3 ใช้แทนชื่อนามของที่ผู้พูดกล่าวถึง ในส่วนของคำเรียกอาชีพนั้น วรวรรณ ศรียาภัย (2544) ได้จัดให้เป็นส่วนหนึ่งของคำที่ทำหน้าที่เหมือนคำสรรพนาม ซึ่งต่างจากชลธิชา บำรุงรักษ์ (2549) ซึ่งจัดให้คำเรียกอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของคำอ้างหน่วยนาม

การอ้างถึงเชิงบ่งชี้ เป็นการใช้นำบ่งชี้หรือคำชี้เฉพาะ คือ นี่ นั้น โน่น นี่ นั้น โน่น นู่น และนั่น มาใช้เป็นหน่วยภาษาแสดงการเชื่อมโยงความ (อ้างถึงใน วรวรรณ ศรียาภัย, 2563) จากการศึกษาพบการใช้คำบ่งชี้หรือคำชี้เฉพาะ ได้แก่ นี่ นั้น นั้น มาใช้เป็นตัวเชื่อมโยงความใน 2 ลักษณะ คือ หน่วยสรรพนามบ่งชี้และหน่วยวิเศษณ์บ่งชี้

การอ้างถึงเชิงเปรียบเทียบ เป็นการใช้รูปภาษาหนึ่งแสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงหน่วยภาษาหนึ่งซึ่งมีนัยทางความหมายในเชิงเปรียบเทียบ (อ้างถึงใน วรวรรณ ศรียาภัย, 2563)

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาประเภทของอาชีพชายและหญิง ที่ปรากฏในรายการอาจารย์ยอดกฎแห่งกรรมและเรื่องเล่าชาวบ้าน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาศึกษาเฉพาะหมวดชาวบ้านและวิถีชีวิต จำนวน 30 ตอน ซึ่งได้รับความนิยมสูงสุดที่เผยแพร่บนสื่อ YouTube ช่องอาจารย์ยอด ซึ่งเผยแพร่ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 เพื่อวิเคราะห์คำเรียกชื่ออาชีพที่ปรากฏในเรื่อง

วิธีดำเนินงานวิจัย

- 1.เก็บข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาผ่านสื่อ YouTube ช่องอาจารย์ยอด เรื่องเล่าชาวบ้านและกฎแห่งกรรม โดยเลือกตอนที่มีผู้เข้าชมสูงสุด จำนวนทั้งหมด 30 ตอน
- 2.วิเคราะห์ข้อมูล
- 3.สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ
- 4.เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ประโยชน์ที่ได้รับ

การศึกษาคำเรียกอาชีพในรายการอาจารย์ยอด กฎแห่งกรรมและเรื่องเล่าชาวบ้าน ความแตกต่างของอาชีพที่เพศชายและเพศหญิงสามารถประกอบอาชีพได้ ซึ่งความแตกต่างนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่าสังคมได้ให้โอกาสให้เพศชายประกอบอาชีพได้มากกว่าเพศหญิง

ผลการวิจัย

การศึกษาคำเรียกอาชีพในรายการอาจารย์ยอดกฎแห่งกรรมและเรื่องเล่าชาวบ้าน โดยใช้เพศชายและเพศหญิงเป็นเกณฑ์ในการจำแนก พบว่ามี 2 กลุ่ม ได้แก่

1. อาชีพของเพศชาย มี 4 อาชีพ ได้แก่ อาชีพด้านการปกครองและนักการเมือง อาชีพด้านความมั่นคงและรักษาความปลอดภัย อาชีพด้านกระบวนการยุติธรรม และอาชีพด้านช่างเทคนิคและใช้แรงงานเฉพาะทาง

1.1 อาชีพด้านการปกครองและนักการเมือง ได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย นักการเมือง (ส.ส.) ปลัดอำเภอ และผู้ใหญ่บ้าน อาชีพปกครองมักถูกมองว่ามีผู้ชายมากกว่าเนื่องจากอิทธิพลทางวัฒนธรรมประวัติศาสตร์ และทัศนคติที่ส่งต่อกันมาว่าความเป็นผู้นำ ความเด็ดขาด และความแข็งแกร่ง

ทางกายภาพเป็นลักษณะของเพศชาย แต่สังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปผู้หญิงมีบทบาทในการเมืองและการปกครองมากขึ้น แต่ในระดับบริหารสูงสุดหรือท้องถิ่นบางแห่งยังคงมีสัดส่วนน้อยอยู่

1.2 อาชีพด้านความมั่นคงและรักษาความปลอดภัย ได้แก่ อธิบดีกรมตำรวจ นายตำรวจ (พลตำรวจ ไปจนถึง พลตำรวจเอก) จเรกรมตำรวจ และนายทหาร (ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ) และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย(รปภ.) อาชีพทหารและตำรวจในอดีตมักเป็นผู้ชายเนื่องจากภารกิจต้องใช้ พละกำลังทางร่างกายสูง ความแข็งแกร่ง และความเสี่ยงสูงในการรบหรือเผชิญเหตุ ประกอบกับค่านิยมสังคมดั้งเดิมที่มองว่าผู้ชายเหมาะกับการปกป้องประเทศ แต่สังคมในปัจจุบันเปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้ารับราชการในตำแหน่งอื่น ๆ มากขึ้น

1.3 อาชีพด้านกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ผู้พิพากษา ในอดีตอาชีพผู้พิพากษาจำกัดเฉพาะผู้ชาย เพราะความเชื่อดั้งเดิมที่กีดกันผู้หญิงจากวิชาชีพกฎหมาย โดยมองว่าผู้หญิงมีสภาวะอารมณ์ที่ไม่เอื้อต่อการใช้ดุลยพินิจ แม้ปัจจุบันระเบียบคุณสมบัติจะอนุญาตให้ผู้หญิงสอบได้และไร้ข้อจำกัดเพศแล้ว แต่ในทางปฏิบัติยังคงพบสัดส่วนผู้ชายที่สูงกว่า เป็นผลมาจากวัฒนธรรมองค์กรดั้งเดิมและภาระรับผิดชอบที่มีความกดดันสูง กลายเป็นอุปสรรคสำหรับผู้หญิง

1.4 อาชีพด้านช่างเทคนิคและใช้แรงงานเฉพาะทาง ได้แก่ ช่างไม้ ช่างซ่อมนาฬิกา ช่างซ่อมเครื่องยนต์ ช่างก่อสร้าง มือเพชรฆาตฆ่าหมู คนขับรถบรรทุก มือปิ่นรับจ้าง กรรมกรม้าโดยสาร และลูกมือช่าง ในอดีตอาชีพเหล่านี้ มักถูกมองว่าเป็นพื้นที่ของเพศชาย เนื่องจากทัศนคติเรื่องการแบ่งงานกันทำตามเพศสภาพ (Gender Division of Labor) ที่หล่อหลอมให้ผู้ชายคุ้นชินกับทักษะทางกลไกและการแก้ไขปัญหาเชิงวัตถุมาตั้งแต่เด็กสอดคล้องกับการเลือกของเล่นที่เน้นการสร้างสรรค์และการผจญภัย ร่วมกับเงื่อนไขทางชีวภาพด้านพละกำลังที่เอื้อต่อการทำงานหนักในอดีต ส่งผลให้อาชีพเหล่านี้กลายเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชายที่เพศหญิงเข้าถึงได้ยากในบริบทสังคมสมัยก่อน"

2. อาชีพของทั้งเพศชายและเพศหญิง มี 5 อาชีพ ได้แก่ อาชีพบริการและงานรับจ้างทั่วไป อาชีพผู้ประกอบการและการค้าขาย อาชีพการใช้แรงงานและพนักงาน อาชีพการผลิตและเกษตรกรรม และอาชีพเฉพาะทาง

2.1 อาชีพบริการและงานรับจ้างทั่วไป ได้แก่ พนักงานขับรถแท็กซี่ คนขับมอเตอร์ไซด์รับจ้าง (วิน) พนักงานขับรถรับส่งเอกสาร นักร้อง นักดนตรี คนรับจ้างทวงหนี้ กรรมกรและครู ในอดีตอาชีพดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงพื้นที่ทางอาชีพที่เปิดกว้างสำหรับทุกเพศสภาพ เนื่องจากเป็นกลุ่มงานที่ให้ความสำคัญกับ จิตวิญญาณการบริการมากกว่าพละกำลังทางกายภาพเพียงอย่างเดียว ในอดีตอาชีพนักดนตรีมักต้องเดินทางทัวร์ คอนเสิร์ต คำไหนนอนนั้น และทำงานในที่โอโคร (บาร์ คลับ) ซึ่งในอดีตถูกมองว่าไม่ปลอดภัยสำหรับผู้หญิง และเครื่องดนตรีบางชนิด เช่น กลองชุด หรือเบสไฟฟ้า ถูกสร้างภาพจำว่าเป็นเครื่องดนตรีที่ต้องใช้พลังงานสูง และดูเท่ แม้อาชีพอย่างพนักงานขับรถหรือกรรมกรจะเคยถูกมองว่าเป็นพื้นที่ของเพศชาย แต่ในบริบทของ

เรื่องเล่าชาวบ้าน รวมถึงความจำเป็นทางเศรษฐกิจพบว่าเพศหญิงได้เข้ามามีบทบาทในฐานะ ผู้หารายได้หลัก หรือรายได้เสริมและความสามารถเฉพาะบุคคลมีบทบาทเหนือกว่าการแบ่งแยกทางเพศสภาพแบบดั้งเดิม

2.2 อาชีพผู้ประกอบการและการค้าขาย ได้แก่ พ่อค้าขายก๋วยเตี๋ยวรถเข็น คนขายกาแฟ คนขายโรตีสี คนขายลูกชิ้นทอด แม่ค้าขายผลไม้สด-ผลไม้ดอง คนขายหอยทอด แม่ค้าขายขนม คนหาบขนมจีน นักธุรกิจ พ่อค้าควาย ในอดีตผู้หญิงถูกวางบทบาทให้เป็นผู้ดูแลอาหารการกินและงานประณีตภายในบ้าน ทักษะการทำกับข้าว การปอกผลไม้หรือการทำขนม เป็นสิ่งที่ผู้หญิงฝึกฝนมาตั้งแต่เด็ก แต่ในปัจจุบันพ่อค้าแม่ค้าอาหารหาบเร่แผงลอย ไปจนถึงนักธุรกิจและพ่อค้าวัวควาย เป็นอาชีพที่ปรากฏสัดส่วนของทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยเพศหญิงมักแสดงบทบาทโดดเด่น ซึ่งเป็นทักษะที่ต่อยอดมาจากงานครัวในครัวเรือนและเพศชายมักปรากฏในลักษณะการค้าที่ต้องมีการเดินทางหรือการเจรจาต่อรองในระดับที่กว้างขึ้น เช่น พ่อค้าควายหรือนักธุรกิจ ในรายการอาจารย์ยอด อาชีพเหล่านี้มักถูกเชื่อมโยงกับความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เกี่ยวกับเพศสภาพ

2.3 อาชีพการใช้แรงงานและพนักงาน ได้แก่ พนักงานรับจ้างซักรีด พนักงานโรงงาน (ทอผ้า/กระสอบ) อาชีพพนักงานซักรีดหรือโรงงานทอผ้า/กระสอบ พนักงานบริษัท เป็นงานที่อาศัยทักษะพื้นฐานที่สังคมคาดหวังจากผู้หญิงมาตั้งแต่อดีต คือการดูแลความสะอาดและการเย็บปักถักร้อย อีกทั้งงานทอผ้าหรือเย็บกระสอบต้องการนิ้วมือที่เรียวเล็กและสมาธิที่จดจ่อกับรายละเอียดเล็ก ๆ ซึ่งในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมสภาพสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ผู้ชายมีการปรับเปลี่ยนจากภาคเกษตรกรรม เข้ามาทำอุตสาหกรรมมากขึ้น ทำให้สัดส่วนผู้ชายและผู้หญิงเริ่มมีความใกล้เคียงกัน ทั้งนี้กลายเป็นภาพสะท้อนสังคมยุคใหม่ที่ความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจและมีมือการทำงาน สำคัญกว่าการแบ่งแยกเพศแบบเดิม

2.4 อาชีพการผลิตและเกษตรกรรม ได้แก่ ชาวนา คนฉีดยาฆ่าหญ้า คนรับจ้างดำนา คนตัดอ้อย คนตัดยาง ชาวนาเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ ชาวประมง คนหาแมงดา และคนป็นต้นตาล งานเกษตรกรรมหนักๆ อย่างการรับจ้างดำนา ตัดอ้อย หรือเลี้ยงสัตว์ มักถูกมองว่าเป็นพื้นที่ของเพศชายเพราะต้องใช้พลังกำลังมหาศาล ทั้งนี้ในปัจจุบันจะเห็นว่าผู้หญิงปรากฏตัวในฐานะแรงงานหลักเคียงข้างผู้ชายเสมอ อาชีพคนกรีดตัดยางซึ่งต้องใช้ความนิ่งของมือและสมาธิสูงมาก การกรีดหน้ายางต้องอาศัยความแม่นยำในระดับที่พอดีเพื่อให้ได้น้ำยางไหลสม่ำเสมอแต่ไม่ลึกจนบาดเข้าเนื้อไม้ (บาดหน้ายาง) ซึ่งความใจเย็นและทักษะความประณีตนี้ ผู้หญิงมักแสดงศักยภาพได้โดดเด่นในการถนอมต้นยางให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนาน ในขณะที่เพศชายก็สามารถนำพลังกำลังมาช่วยในการจัดการพื้นที่และการขนส่งผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 อาชีพเฉพาะทาง ได้แก่ แพทย์ หมอตำแย หมอนวด หมอดูตาทิพย์ โสเภณี สับหระอ หมอแผนโบราณ ในอดีตอาชีพที่ต้องใช้การศึกษาสูงหรือรู้เฉพาะทาง เช่น แพทย์หรือหมอแผนโบราณ มักถูกจำกัดไว้เฉพาะผู้ชาย เนื่องจากค่านิยมทางสังคมที่มองว่างานรักษาซึ่งต้องเผชิญกับเลือด หรือการต้องอยู่เวรดึกคืนนั้นไม่สอดคล้องกับภาพลักษณ์ของกุลสตรี แต่ในความเป็นจริงภูมิปัญญาพื้นบ้านที่สำคัญอย่างหมอตำแย กลับเป็นพื้นที่ที่ผู้หญิงผูกขาดและแสดงบทบาทมาโดยตลอด สิ่งนี้ทำให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ผู้หญิงมีความสามารถใน

การรับมือกับความกดดันระหว่างความเป็นและตายได้ดีไม่แพ้ผู้ชาย ทั้งนี้เมื่อโลกเปลี่ยนไปและองค์ความรู้ถูกเปิดกว้างขึ้น และพบว่าความเชี่ยวชาญเหล่านี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศแต่ขึ้นอยู่กับจรรยาบรรณและประสบการณ์ ไม่เพียงแต่งานด้านสาธารณสุขเท่านั้น แม้แต่อาชีพอย่างสัปเหร่อที่เคยถูกผูกติดกับภาพลักษณ์ของผู้ชายเพราะต้องคลุกคลีกับศพและความน่ากลัว ปัจจุบันเราเริ่มเห็นสัปเหร่อหญิงที่เข้ามาทำหน้าที่นี้ด้วยความประณีตและความเคารพต่อผู้วายชนม์ ภาพเหล่านี้สะท้อนว่าความกล้าหาญในการเผชิญหน้ากับความตายนั้นมีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน ไม่ได้เป็นสมบัติส่วนตัวของเพศใดเพศหนึ่ง

อย่างไรก็ตามนอกจากเพศชายจะสามารถประกอบอาชีพได้มากกว่าเพศหญิงดังประโยชน์ข้อที่ 1 แล้วเนื่องจากข้อจำกัดด้านข้อมูลที่ผู้ศึกษานำมา คำเรียกอาชีพมาจากคำที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงความเท่านั้น อาจจะให้อาชีพบางอาชีพที่มีเพียงเพศหญิงในสังคมไทยในอดีตสามารถประกอบอาชีพได้เท่านั้นขาดหายไป เช่น อาชีพเย็บปักถักร้อย อาชีพทอผ้า เป็นต้น

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาการบรรยายของอาจารย์ยอด พบความเชื่อมโยงอย่างมีนัยสำคัญระหว่างภาษาศาสตร์และโครงสร้างทางสังคม โดยเฉพาะการสะท้อนภาพจำทางเพศ และการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ระหว่างเพศชายและเพศหญิงตามคตินิยมดั้งเดิม ซึ่งปรากฏเด่นชัดผ่าน การเชื่อมโยงความด้วยหน่วยสรพนามตามแนวคิดของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2552) และวรวรรณ ศรียาภัย (2563) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า หน่วยนามที่ทำหน้าที่อ้างอิงตัวละครซ้ำ ๆ เช่น หน่วยเรียกชื่อ ตำแหน่งและอาชีพ มีส่วนสำคัญในยึดบทบาททางสังคมของเพศเอาไว้อย่างเหนียวแน่น ซึ่งสามารถสรุปประเด็นการแบ่งแยกออกเป็น 4 มิติ ดังนี้

1. การแบ่งแยกพื้นที่ทางสังคมและการทำงาน (Public vs. Private Sphere) เรื่องเล่าสะท้อนภาพการแบ่งพื้นที่ชีวิตอย่างชัดเจน โดยเพศชายจะถูกจัดวางให้อยู่ใน พื้นที่งานนอกบ้าน (Public Sphere) ซึ่งยึดโยงกับอำนาจรัฐ การปกครอง ความมั่นคงและกระบวนการยุติธรรม ผ่านหน่วยเรียกอาชีพ จำนวน 23 อาชีพ เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน ทหาร ตำรวจและผู้พิพากษา ในขณะที่เพศหญิง มักถูกจำกัดให้อยู่ใน พื้นที่งานในบ้านหรือการบริการระดับฐานราก (Private Sphere) ที่มีความใกล้ชิดกับวิถีครัวเรือน โดยพบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเพศหญิงถึง 39 อาชีพ ซึ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยและการค้าขาย เช่น แม่ค้าขายของสด แม่ค้าผลไม้ แม่ค้าหาบขนมจีน ตลอดจนอาชีพเฉพาะทาง

2. ลักษณะทักษะและพลกำลัง ภาพจำของเพศชายผูกติดกับงานที่ต้องใช้แรงงานหนักหรือทักษะเฉพาะทางด้านช่าง หรืออาชีพที่เผชิญหน้ากับความเสี่ยง เช่น ช่างไม้ ช่างซ่อมเครื่องยนต์ คนขับรถบรรทุก/แท็กซี่ หรือแม้กระทั่งสัปเหร่อ ส่วนเพศหญิงแม้จะมีภาพของเปลี่ยนแปลงที่ขยายตัวเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมยุคใหม่ เช่น การเป็นพนักงานโรงงานทอผ้า แต่โดยเนื้อแท้แล้วยังคงถูกจำกัดอยู่ใต้กรอบงานที่เน้นทักษะการผลิตซ้ำหรือการบริการเป็นหลัก ไม่ใช่งานเชิงโครงสร้างหรือการตัดสินใจ

3. การลดทอนศักดิ์ศรีและการตีตราทางสังคม ในมิติทางจารีตและศีลธรรม เรื่องเล่าชาวบ้านมักมีแนวโน้มประเมินค่าเพศหญิงด้วยกรอบเกณฑ์ที่เคร่งครัดกว่าเพศชายอย่างเห็นได้ชัด มีการใช้หน่วยคำเรียกอาชีพหรือสถานะที่มุ่งลดทอนคุณค่าและตีตราทางสังคมต่อเพศหญิงหากมีพฤติกรรมนอกกรอบขนบประเพณี เช่น คำว่า ผู้หญิงสำส่อน หรือนักเที่ยวกลางคืน ยิ่งไปกว่านั้น หากเกิดปัญหาหรือความล้มเหลวภายในครอบครัว เพศหญิงมักตกเป็นเป้าสายตาของการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงในฐานะผู้ทำลายเกียรติยศของวงศ์ตระกูลมากกว่าเพศชาย

4. บททดสอบทางศีลธรรมผ่านกฎแห่งกรรม ประเด็นสุดท้ายคือการสอดแทรกหลักธรรมคติสอนใจผ่านตัวอาชีพ โดยเรื่องเล่าแสดงให้เห็นว่าอาชีพบางประเภทมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลกระทบตามหลักพุทธศาสนา โดยเฉพาะอาชีพที่ต้องเบียดเบียนชีวิตหรือสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น เช่น เพชฌฆาตฆ่าหมู หรือกองโจร ซึ่งมักจะถูกกำหนดบทบาทให้พบกับจุดจบที่ไม่ดีหรือเผชิญวิบากกรรมอันน่าสลดใจ และเป็นที่น่าสังเกตว่า อาชีพในกลุ่มเสี่ยงทางศีลธรรมเหล่านี้ส่วนใหญ่ในเรื่องเล่ามักจะถูกนำเสนอผ่านตัวละครที่เป็นเพศชายแทบทั้งสิ้น

การเลือกใช้หน่วยเรียกอาชีพทำหน้าที่แทนสรรพนามในการดำเนินเรื่องของรายการอาจารย์ยอดนั้น ไม่ได้เป็นเพียงการเล่าเรื่องเพื่อความบันเทิงหรือการให้คติธรรมทั่วไป หากแต่ในทางภาษาศาสตร์ ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งผ่าน ตอกย้ำและผลิตซ้ำภาพจำของสังคมไทยอย่างเป็นระบบ ว่าเพศชายคือกลุ่มผู้มีโอกาสและอำนาจในการเข้าสู่สายงานการบริหารและความมั่นคง ขณะที่เพศหญิงถูกจำกัดพื้นที่อยู่เพียงงานเหี่ยวเรื้อนและการค้าขายรายย่อย ซึ่งภาพสะท้อนดังกล่าวสอดคล้องอย่างยิ่งกับสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้หญิงยังคงต้องเผชิญกับกำแพงแห่งความเหลื่อมล้ำและมายาคติทางเพศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แม้ว่าในโลกความเป็นจริงปัจจุบัน บทบาททางเศรษฐกิจของสตรีจะเคลื่อนตัวและพัฒนาไปไกลแล้วก็ตาม แต่กรอบคิดและคตินิยมดั้งเดิมก็ยังคงถูกตรึงไว้ผ่านโครงสร้างภาษาและเรื่องเล่าในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง

ในอีกมิติหนึ่งของการดำเนินเรื่องผ่านรายการอาจารย์ยอด พบว่ามีการใช้อาชีพเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารเรื่องบาปบุญคุณโทษและตัวแทนของระบบคิดเรื่องกฎแห่งกรรม โดยอาศัยโครงสร้างทางภาษาศาสตร์ผ่าน การอ้างถึงเชิงเปรียบเทียบและการใช้คำเชื่อม ตามแนวคิดของรุ่งโรจน์ ต้นประดิษฐ์ (2555) และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2552) รูปภาษาเหล่านี้ทำหน้าที่แสดงนัยทางความหมายเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นผลลัพธ์ของผลกระทบที่แตกต่างกันอย่างเป็นรูปธรรม ระหว่างกลุ่มอาชีพที่เบียดเบียนและกลุ่มอาชีพที่ซื่อสัตย์ ซึ่งการจัดวางโครงสร้างทางภาษาและเรื่องเล่าในลักษณะนี้ สามารถจำแนกผลกระทบและข้อสังเกตออกเป็น 3 ประเด็นหลักดังนี้

1. อาชีพกับบททดสอบทางศีลธรรมและการนำไปสู่จุดจบที่ไม่ดี (Bad Endings) เรื่องเล่าได้กำหนดให้อาชีพสุ่มเสี่ยงหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเบียดเบียนผู้อื่นและทำลายชีวิต เป็นตัวแทนของกรรมเชิงลบ เช่น อาชีพเพชฌฆาตฆ่าหมู (มือฆ่าหมู) กองโจร มือปืนรับจ้าง หรือพนักงานเก็บเงินกู้และทวงหนี้ที่มีพฤติกรรมข่มขู่

โดยโครงสร้างภาษาจะทำหน้าที่เชื่อมโยงความไปสู่ความหมายในบั้นปลายชีวิตและการประสพวิบากกรรมอย่างเลวร้าย ในทางตรงกันข้าม ภาษาเชิงเปรียบเทียบจะถูกนำมาใช้ระบุถึงกลุ่มกรรมเชิงบวก เช่น เกษตรกรที่มีความกตัญญู ซึ่งจะเชื่อมโยงและเปรียบเทียบว่าได้รับผลตอบแทนที่ดีทั้งในทางชีวิตและสังคม การใช้ภาษาในลักษณะนี้จึงสะท้อนว่าอาชีพในเรื่องเล่าไม่ได้เป็นเพียงแค่เครื่องมือทำมาหากิน แต่คือบททดสอบทางศีลธรรมที่กำหนดจุดจบของตัวละครอย่างชัดเจน

2. การถูกลดทอนคุณค่าและการตีตราทางสังคมภายใต้กรอบจารีต ผลกรรมในเรื่องเล่าไม่ได้ปรากฏในรูปแบบของความตายหรือจุดจบที่ไม่ดีเพียงอย่างเดียว หากแต่ยังแสดงออกในรูปแบบของการลงโทษทางสังคม โดยเฉพาะเมื่อตัวละครเพศหญิงเป็นผู้ละเมิดศีลธรรมหรือทำอาชีพที่ผิดจารีตประเพณี เช่น ผู้หญิงบริการ (โสเภณี) หรือนักเที่ยวกลางคืน จะถูกลดทอนศักดิ์ศรีผ่านการเลือกใช้คำเรียกที่ตีตราว่า “ไม่ใช่คนดี” ยิ่งไปกว่านั้น หากมีพฤติกรรมนอกกรอบ เช่น การคบชู้จะถูกวิพากษ์วิจารณ์ด้วยถ้อยคำที่รุนแรง เช่น หญิงโหดหรือนางสำส่อน และถูกมองว่าเป็นผู้ทำลายเกียรติยศของวงศ์ตระกูล ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าในบริบทของเรื่องเล่าชาวบ้าน หากเพศหญิงกระทำผิดจารีต มักจะได้รับผลกระทบทางสังคมที่รุนแรงและถูกประเมินค่าผ่านกรอบความเชื่อที่เคร่งครัดยิ่งกว่าเพศชาย

3. มายาคติชายเป็นใหญ่และกำแพงความเหลื่อมล้ำในสังคมร่วมสมัย อาชีพของตัวละครในรายการอาจารย์ยอด จึงทำหน้าที่เป็นกระจกเงา บานใหญ่ที่สะท้อนบริบทสังคมไทยในอดีต ซึ่งวางกรอบให้เพศชายสามารถทำงานและมีบทบาทได้ในทุกพื้นที่ ขณะที่เพศหญิงถูกจำกัดให้อยู่ในบทบาทผู้สนับสนุน งานบริการ และต้องแบกรับการรักษาจารีตประเพณีอย่างเคร่งครัด ทศณะและมุมมองด้านชายเป็นใหญ่นี้ ยังคงส่งต่อและปรากฏร่องรอยมาจนถึงปัจจุบัน ดังที่อดีตนายกรัฐมนตรีหญิง (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร, 2555) ได้สะท้อนไว้ในการประชุม World Economic Forum (WEF) ว่า สังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้หญิงยังคงตกอยู่ภายใต้มายาคติของคำว่า ช่างเท้าหลังมาโดยตลอดแม้ในยุคปัจจุบันบทบาททางเพศจะเคลื่อนย้ายจากมิติครอบครัวไปสู่มิติเศรษฐกิจและสังคม มีการต่อสู้ทางกฎหมายที่ขับเคลื่อนให้ผู้หญิงสามารถออกไปทำงานนอกบ้านและกลายเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศด้วยศักยภาพที่ไม่แพ้เพศชาย ท่ามกลางโลกยุคใหม่ที่ความหมายของเพศมีความลื่นไหลไม่ตายตัว ทว่าในความเป็นจริง บทบาทและโอกาสของเพศหญิงและเพศชายในสังคมไทย ก็ยังคงมีกำแพงแห่งความเหลื่อมล้ำอยู่เสมอ

โครงสร้างภาษาที่ใช้เชื่อมโยงความในลักษณะเปรียบเทียบนี้ จึงไม่ได้ทำหน้าที่เพียงแค่เล่าเรื่องกรรมดีกรรมชั่วของบุคคล แต่เป็นภาพสะท้อนถึงความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ควบคู่ไปกับการรักษาเสถียรภาพของโครงสร้างอำนาจและมายาคติทางเพศในสังคมไทยให้ยังคงดำรงอยู่ผ่านกระบวนการเล่าเรื่อง นอกจากนี้ การศึกษาปรากฏการณ์ผ่านภาษาศาสตร์ยังพบ การอ้างถึงเชิงบ่งชี้ ด้วยการใช้คำชี้เฉพาะ เช่น นี่,นี้,นั่น มาทำหน้าที่เป็นหน่วยสรรพนามบ่งชี้และหน่วยวิเศษณ์บ่งชี้ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2552; อ้างถึงใน วรวรรธน์ ศรี

ยาภัย, 2563) ในการเล่าเรื่องของอาจารย์ยอด คำบ่งชี้เหล่านี้มักถูกใช้เพื่อเน้นย้ำถึงสถานการณ์เฉพาะหรือกรอบที่ถูกกำหนดไว้แล้ว เช่น อาชีพนี้..., พฤติกรรมนั้น...

แม้ว่าความเป็นธรรมชาติทางเพศในตลาดแรงงานเป็นประเด็นสำคัญที่ได้รับความสนใจทั้งในระดับประเทศและระดับสากล เนื่องจากปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อโอกาสในการเข้าถึงงาน รายได้ และความก้าวหน้าในอาชีพของแรงงานหญิงและกลุ่มเพศหลากหลาย โดยเฉพาะอุปสรรคสำคัญที่ยังคงมีอยู่ เช่น ความเหลื่อมล้ำด้านค่าจ้างที่ผู้หญิงมักได้รับค่าตอบแทนน้อยกว่าผู้ชาย โอกาสในการเลือกงานที่ผู้ชายมีมากกว่า แม้มีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน ส่วนหนึ่งเกิดจากการเลือกปฏิบัติทางเพศและการที่แรงงานหญิงกระจุกตัวอยู่ในอุตสาหกรรมที่ให้ค่าตอบแทนต่ำ ปัญหาเพดานกระจก (Glass Ceiling) ที่เป็นอุปสรรคที่มองไม่เห็นซึ่งขัดขวางไม่ให้คุณผู้หญิงเลื่อนตำแหน่งไปสู่ระดับบริหารได้ง่าย และความไม่สมดุลระหว่างงานและชีวิตส่วนตัวที่ผู้หญิงต้องรับผิดชอบงานบ้านและการดูแลครอบครัวมากกว่าผู้ชาย ทำให้มีข้อจำกัดด้านเวลาทำงานและโอกาสความก้าวหน้าในสายอาชีพ สัญญา เคนาภูมิ (วารสารกวีานพะเยา)

ผู้ศึกษามีข้อสังเกตว่า อาชีพต่างๆที่ปรากฏในรายการ อาจารย์ยอดกฎแห่งกรรมและเรื่องเล่าชาวบ้านจะใช้อาชีพ เป็นตัวแทนในการสื่อสารเรื่องราวบุญคุณโทษ โดยมักสอดแทรกผลกระทบของแต่ละอาชีพ เพื่อสร้างภาพลักษณ์เชิงเปรียบเทียบระหว่าง อาทิ อาชีพเพศฆาตฆ่าหมู (หรือที่เรียกว่ามือฆาตหมู) ถูกจัดอยู่ในกลุ่มอาชีพที่ เบียดเบียนผู้อื่น โดยมีจุดจบที่ไม่ดี ต้องเผชิญวิบากกรรมในช่วงท้ายของชีวิตเพื่อเป็นอุทาหรณ์ทางจริยธรรมตามแนวคิดเรื่องกฎแห่งกรรมในเรื่องเล่าอาจารย์ยอด อาชีพนี้ไม่ได้เป็นเพียงการทำมาหากินเพื่อเลี้ยงชีพ แต่ถือเป็น บททดสอบทางศีลธรรม ซึ่งผลลัพธ์ที่เลวร้ายในเรื่องเล่าทำหน้าที่เป็นอุทาหรณ์ให้ผู้ฟังเห็นถึงผลของการกระทำความแตกต่างจากอาชีพอื่น จุดจบของเพศฆาตฆ่าหมูจะถูกนำมาเปรียบเทียบให้เห็นภาพชัดเจนกับตัวละครที่ประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์หรือมีความกตัญญู เช่น เกษตรกร ที่ได้รับผลตอบแทนที่ดีจากการยึดมั่นในความกตัญญูและซื่อสัตย์ การเปรียบเทียบนี้ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือตอกย้ำความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในสังคมไทยอย่างเป็นรูปธรรม อาชีพเพศฆาตฆ่าหมูจึงเป็นสัญลักษณ์ของการสร้างกรรมที่ส่งผลให้ตัวละครต้องเผชิญกับความหายนะหรือจุดจบที่น่าเศร้า เพื่อสะท้อนค่านิยมเรื่องบาปบุญคุณโทษ ในเรื่องเล่าของรายการอาจารย์ยอด การเปรียบเทียบผลกระทบระหว่างเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนตามบทบาทหน้าที่และกรอบจารีตของสังคม ดังนั้นเพศชาย ผลกรรมผูกติดกับพฤติกรรมในอาชีพ สำหรับผู้ชาย ผลกรรมมักถูกนำเสนอผ่าน การประกอบอาชีพ ที่เป็นบททดสอบทางศีลธรรม หากประกอบอาชีพที่เบียดเบียนชีวิตหรือทรัพย์สินของผู้อื่น เช่น เพศฆาตฆ่าหมูหรือกองโจร เรื่องเล่าจะวางบทบาทให้ตัวละครเหล่านี้มีจุดจบที่ไม่ดี ในทางตรงกันข้ามหากปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์หรือมีความกตัญญู เช่น เกษตรกรที่ดูแลพ่อแม่ ข้าราชการที่ทำงานด้วยซื่อสัตย์ ก็จะได้รับผลตอบแทนในฐานแบบอย่างที่ดีของสังคม เพศหญิง ผลกรรมผูกติดกับจารีตและการตีตราทางสังคม ผลกรรมของเพศหญิงมักถูกประเมินผ่านกรอบความเชื่อที่เคร่งครัดและกิริยามารยาท มากกว่าเพียงแค่การทำงาน โดยมีลักษณะการลงโทษทางสังคมที่

เฉพาะเจาะจง ดังนี้ การลดทอนคุณค่าและศักดิ์ศรี ผู้หญิงที่มีพฤติกรรมนอกกรอบจารีต เช่น การเป็นนักเที่ยวกลางคืน มักถูกตีตราด้วยคำเรียกที่ลดทอนคุณค่า เช่น ผู้หญิงสำส่อน เพื่อสื่อว่าไม่ใช่คนดี การรับผิดชอบต่อเกียรติยศวงศ์ตระกูล เมื่อเกิดปัญหาเรื่องการคบชู้หรือปัญหาครอบครัว ผู้หญิงจะถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง ความแตกต่างของความรุนแรงในผลกระทบ สิ่งที่น่าสนใจคือ ในบริบทของเรื่องเล่าชาวบ้านสมัยก่อน ผู้หญิงมักได้รับผลกระทบทางสังคมรุนแรงกว่าเพศชายเมื่อกระทำผิดต่อจารีตประเพณีขณะที่ผลกระทบของผู้ชายมักเน้นไปที่จุดจบของชีวิตจากอาชีพที่ผิดศีลธรรม แต่ผลกระทบของผู้หญิงจะเน้นไปที่การถูกตีตรา การสูญเสียคุณค่าในสังคม และความกดดันเรื่องอายุหรือสถานการณ์แต่งงาน สรุปได้ว่าในขณะที่ผู้ชายถูกตัดสินผ่าน กรรมจากการกระทำเบียดเบียนในงานที่ทำ ผู้หญิงกลับถูกตัดสินและได้รับผลกระทบผ่านกรรมจากการละเมิดจารีตประเพณี ซึ่งส่งผลกระทบต่อสถานะทางสังคมและเกียรติยศอย่างรุนแรง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาและข้อสังเกต ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและผลกระทบของอาชีพผ่านมิติทางความคิดความเชื่อของอาจารย์ยอด ซึ่งตัวแทนของคนรุ่นเก่าที่มีความเชื่อในเรื่องบาปบุญคุณโทษเพื่อสะท้อนสังคมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ศึกษาขอบเขตที่เกี่ยวกับลักษณะการเชื่อมโยงความโดยการอ้างอิงในหน่วยคำอื่น ๆ เช่น ศึกษาการอ้างอิงเชิงบ่งชี้ระหว่างเพศชายและเพศหญิง ของรายการอาจารย์ยอดกฎแห่งกรรมและเรื่องเล่าชาวบ้าน

บรรณานุกรม

- ฉัตรบงกช ศรีวัฒนสาร. (2565). สตรีสยามกับการประกอบอาชีพยุคใหม่ในช่วงเปลี่ยนผ่านสมัยรัชกาลที่ 7 : ศึกษากรณีอาชีพนักเขียนสตรี [เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]. สถาบันพระปกเกล้า.
- วรวรรณ ศรียาภัย. (2544). การเชื่อมโยงความในภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิโรจน์ กองแก้ว. (2556). สัมพันธสารพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศุภณัฐ ศรีอุทัยสุข. (2568). ความสัมพันธ์ระหว่างภาพเหมารวมทางเพศ การรับรู้ตนเอง และผลลัพธ์ด้านสะสมในนักเรียนไทย [เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัญญา เคนาภูมิ. (2568). บทบาทของความเป็นธรรมทางเพศในตลาดแรงงาน อุปสรรคและแนวทางแก้ไข. วารสารกวีานพะเยา, 2(2), 15-23.
- สถาบันแรงงานและเศรษฐกิจที่เป็นธรรม. (2567). ประวัติศาสตร์แรงงานในประเทศไทย. <https://justeconomylabor.org/>

อภิวัฒน์ อุดลยพิเชษฐ์. (2544). สถานภาพและบทบาทของผู้หญิงและผู้ชายไทยในอดีตภาพสะท้อนจากวรรณกรรมเรื่องขุนช้างขุนแผน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2545). ภาษาในสังคมไทย : ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนา(พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Voice online. (2012, 31 กรกฎาคม). นายกฯเปิดการโอนเงินกองทุนสตรี. Voice online. <https://www.voicetv.co.th/read/46174>